

EESTI ADVOKATUUR

ÄRIÕIGUSE KOMISJON

Justiitsministeerium

11.05.2023

info@just.ee

Eesti Advokatuuri äriõiguse komisjoni arvamuse äriühingute kestlikkusalase hoolsuskohustuse direktiivi eelnõu kohta

Edastame Eesti Advokatuuri äriõiguse komisjoni (edaspidi "komisjon") arvamuse EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIVI, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937, COM/2022/71 final (edaspidi "direktiivi eelnõu") kohta.

Justiitsministeerium on Eesti Advokatuuril palunud arvamust avaldada järgnevate teemade kohta.

I Direktiivi kohaldamisala

Euroopa Parlamendi mustandraportis esitatud ettepanekud toovad direktiivi kohaldamise künnise madalamale, vähendades töötajate arvu ja käibe alampiiri, lisades direktiivi kohaldamise teatud suuruses börsiettevõtetele ning laiendades kõrge riskiga sektorite nimekirja.

Komisjon leiab, et artikli 2 lõike 1 punkti a muutmine on mõistlik, võttes arvesse Eesti suuretevõtete töötajate arvu ja käivet. Samas punkti b muudatus tooks kaasa koormuse suurenemise VKE-dele, mis võib osutada ettevõtlust pärssivaks. Arusaamatuks jääb, miks on mustandraportis vähendatud kõrge riskiga sektorites teenitud netokäivet 50%-lt 30%-le põhjendusi toomata.

II Väärtusahel või tegevusahel

Direktiivi eelnõu lähtus väärtusahela mõistest direktiivi skoobi määratlemisel. Üldises lähenemisviisis asendati väärtusahel tegevusahela mõistega, täpsustades selle sisu. Mustandraport jätab alles väärtusahela mõiste, kitsendades selle kohaldamisala.

Komisjon leiab, et tegevusahela mõiste ja määratlus üldises lähenemisviisis toodud viisil on väärtusahelast selgem ja aitab ettevõtetel oma kohustustest paremini aru saada.

III Tsiviilvastutuse mehhanism

Üldine lähenemisviis näeb äriühingu tsiviilvastutuse eeldusena ette kohustuste täitmata jätmise tahtluse või hooletuse korral. Mustandraport täiendab tsiviilvastutuse

EESTI ADVOKATUUR

ÄRIÕIGUSE KOMISJON

teksti, lisades näiteks aegumistähtaja, võimaluse ettekirjutusi taotleda, kohustuse menetluskulusid piirata ja ametiühingute võimaluse esitada hagnid ühiselt.

Komisjon leiab, et üldine lähenemisviis määratleb vastutuse aluse täpsemalt, tuues välja konkreetsed artiklid, mille kohustuste rikkumine vastutuse kaasa toob, ja konkreetsed vastutust välistavad asjaolud. Mustandraport on selles osas abstraktsem ning praktikas osutuks selle kohaldamine raskemaks.

Komisjon on üldiselt nõus mustandraportis loetletud lisameetmetega, millest saaks artikli 22 lõige 2a kuid tulenevalt näiteks ametiühingute vähesest kaasatusest, tuleks õigustatud isikute ringi täpsustada ja piirata.

IV Hoolsuskohustuse sisustamine

Hoolsuskohustuse sisu tuleneb direktiivi eelnõu lisast, mille I osa loetleb rahvusvahelistes inimõiguste alastes lepingutes sisalduvate õiguste ja keeldude rikkumised ja II osa keskkonnakonventsioonides sisalduvate rahvusvaheliselt tunnustatud eesmärkide ja keeldude rikkumist.

Komisjon leiab, et praegusel kujul on direktiivi lisa liiga abstraktne. Liikmesriikide praktika rahvusvaheliste lepingute sisustamisel on varieeruv ning rahvusvahelised instrumendid on oma loomult üldised, mis tähendab, et hoolsuskohustust on võimatu üheselt sisustada ja see viib olukorrani, kus eri riikides lähtutakse edaspidi erinevatest standarditest. Selline varieeruvus on aga vastuolus direktiivi eelnõu eesmärgiga, milleks on praktika killustumise vältimine.

Komisjon leiab, et direktiivis peaks täpsemalt määratlema, milline käitumine kujutab endast hoolsuskohustuse rikkumist. Kuna mitmed direktiivis toodud rahvusvahelised lepingud on suunatud riikidele, mitte eraõiguslikele juriidilistele või füüsilistele isikutele, peaks nõudeid eraõiguslikele isikutele suunates täpsustama. Euroopa Liidu pädevus rahvusvahelisi lepinguid tõlgendada on piiratud, mistõttu võiks kaaluda rahvusvahelistele instrumentidele viitamise asemel konkreetsete kohustuste loetlemist.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Karin Madisson

Piret Jesse

Advokatuuri äriõiguse komisjoni liige

Advokatuuri äriõiguse komisjoni esinaine